

Nummer 12

datum raadsvergadering	:	23 april 2020
onderwerp	:	Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden
portefeuillehouder	:	A.A.M. Boomgaars
datum raadsvoorstel	:	17 maart 2020

Samenvatting

De Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart is in opdracht van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn (samen de Regio Amstelland en Meerlanden) opgesteld door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en is bedoeld als handvat voor aannemers, adviesbureaus, gemeenten, projectontwikkelaars, grondeigenaren/gebruikers en voor iedereen die iets te maken heeft met (her)gebruik van grond en/of baggerspecie, graafwerkzaamheden en bodemonderzoek in deze regio.

Deze herziene Nota bodembeheer vervangt de Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden van 4 oktober 2012 en de herziene versie van 14 maart 2013 en motiveert de keuze voor gebiedsspecifiek beleid en lokaal maatwerk. Aangegeven wordt waar en waarom het mogelijk is regels aan te scherpen om de bodem in bepaalde situaties nog meer te beschermen, of regels juist te versoepelen in deelgebieden waar het verruimen van normen verantwoord is.

Uw raad wordt voorgesteld te besluiten tot:

1. Vaststelling van het bodembeleid geldend in de gemeente Ouder-Amstel, zoals verwoord in de Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden van december 2019 en het intrekken van de in 2013 vastgestelde Nota. De belangrijkste wijzigingen in de Nota bodembeheer zijn:
 - a. De geactualiseerde bodemkwaliteitskaart;
 - b. Uitbreiding van het beheergebied door samenwerking met buurgemeenten;
 - c. Verruiming van het bodembeleid op minder kwetsbare bodemfuncties en aanscherping van het bodembeleid op gevoelige bodemfuncties.
2. Delegatie van toekomstige wijzigingsbesluiten met een uitvoerend karakter naar het college van burgemeester en wethouders. Voorbeelden van dergelijke wijzigingsbesluiten zijn het actualiseren van de bodemkwaliteitskaart of de bodemfunctiekaart, acceptatie van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten of het toevoegen van data van nieuwe parameters.

Wat is de juridische grondslag?

Op grond van artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit heeft de gemeenteraad het recht een Nota bodembeheer vast te stellen, met hierin opgenomen gebiedsspecifieke normen voor het toepassen van grond en baggerspecie, alsmede het maximaal toelaatbare percentage bodemvreemd materiaal.

Uit artikel 49 van het Besluit bodemkwaliteit volgt dat de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd

dient te worden. De stukken moeten ter inzage worden gelegd en er moet aan belanghebbenden de mogelijkheid geboden worden om zienswijzen in te dienen. De Nota bodembeheer met de bodemkwaliteitskaart heeft van 22 januari t/m 4 maart 2020 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Na deze periode volgt aanbidding aan de raad.

Het gebiedsspecifiek beleid zoals verwoord in de Nota bodembeheer moet door de gemeenteraad worden vastgesteld. Ook eventuele toekomstige wijzigingen van dit gebiedsspecifieke beleid moeten worden vastgesteld door de raad. Om praktische redenen wordt voorgesteld besluiten met een uitvoerend karakter (zoals bijvoorbeeld actualisatie van de bodemkwaliteitskaart, uitbreiding van het beheergebied, acceptatie van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten of het toevoegen van data van nieuwe parameters), welke geen beleidswijzigingen inhouden, te delegeren naar het college van burgemeester en wethouders.

De wettelijke grondslag om de bevoegdheid tot het nemen van toekomstige wijzigingsbesluiten te delegeren aan het college staat in artikel 156 van de Gemeentewet.

Wat is de voorgeschiedenis?

De bodem in de regio wordt zeer intensief gebruikt. Het bodembeleid wil dan ook zoveel mogelijk ruimte geven aan maatschappelijke activiteiten op en in de bodem, zoals gebiedsontwikkeling en woningbouw, bedrijfsactiviteiten, de aanleg van wegen of het uitbaggeren van vaarwegen. Tegelijkertijd is het bodembeleid erop gericht om negatieve effecten op de bodemkwaliteit tegen te gaan, zodat deze ook op zeer lange termijn geschikt blijft om te gebruiken. Het hoofduitgangspunt van de gemeente is dan ook dat de kwaliteit van de bodem binnen de regio niet verslechtert.

De gemeente Ouder-Amstel wil met deze Nota een praktische richtlijn bieden hoe in de regio met grond, vrijkomende grond en baggerspecie moet worden omgesprongen. Door een goede afweging te maken tussen lokale normen, gezondheidsrisico's en maatschappelijke belangen blijft het mogelijk om de gemeenten binnen de regio stedelijk te vernieuwen en te ontwikkelen.

Waarom dit raadsvoorstel?

Het Besluit bodemkwaliteit legt de bevoegdheid tot het vaststellen van een Nota bodembeheer, met hierin opgenomen het gebiedsspecifieke bodembeleid, neer bij de gemeenteraad. De Nota bodembeheer, met bijbehorende bodemkwaliteitskaart, treedt voor het grondgebied van de gemeente Ouder-Amstel in werking nadat deze door de gemeenteraad van Ouder-Amstel is vastgesteld en op voorgeschreven wijze is bekendgemaakt (gepubliceerd).

Wat gaan we doen?

Door optimaal gebruik te maken van de wettelijke criteria is het mogelijk afzetmogelijkheden voor grond te creëren, waarbij sterk rekening wordt gehouden met de lokale situatie. Voor enkele gebieden in de regio met een industriefunctie (overigens vallend buiten de gemeentegrenzen van Ouder-Amstel) mag met gebiedseigen grond de bodem iets verslechteren, zonder dat dit risico's oplevert. De bodemfunctie is namelijk zodanig (bedrijventerreinen) dat er geen contact kan optreden met de bodem. Er is hier nog steeds sprake van hergebruiksgrond, maar het betreft grond die niet op andere, meer gevoelige bodemfuncties (landbouw/moestuin/natuur/wonen) mag worden toegepast.

Ook zijn de afzetmogelijkheden voor bagger verruimd, waardoor het gemakkelijker is om gebiedseigen bagger in de regio te laten. Dit bespaart afvoer- en transportkosten.

De bodemkwaliteitskaart speelt een centrale rol in de Nota bodembeheer. De kaart biedt een betrouwbaar beeld van de actuele bodemkwaliteit binnen de regio Amstelland en Meerlanden. Naast wettelijk bewijsmiddel van de bodemkwaliteit bij grondverzet kan de

kaart onder bepaalde voorwaarden ook gebruikt worden voor vrijstelling van fysiek bodemonderzoek bij (ver)bouwprojecten in de schone en licht verontreinigde zones. Tevens is bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart een vereenvoudiging van het verplichte historisch vooronderzoek gerealiseerd. Dit vereenvoudigde vooronderzoek levert een vermindering van administratieve lasten op.

Wat is het maatschappelijke effect?

De doelstelling van het Besluit bodemkwaliteit is het zoeken van een evenwichtige balans tussen het beschermen van de bodem en het hergebruiken van grond en bagger bij maatschappelijke ontwikkelingen. Deze doelstelling is in de Nota bodembeheer uitgewerkt.

De keuze voor gebiedsspecifiek beleid is ingegeven door de praktijk. Bij hantering van het landelijke generieke beleidskader ontstond een onbalans in vraag en aanbod van herbruikbare grond. In het gebiedsspecifieke kader is de balans tussen beschermen en benutten scherper gedefinieerd.

De doelstellingen van de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart zijn:

1. Invulling geven aan de beschikbare beleidsruimte voor gebiedsspecifiek en functiegericht bodembeheer;
2. Stellen van een uniform toetsingskader voor bodemonderzoek en grondverzet binnen de regio Amstelland en Meerlanden ter facilitering van de uitvoeringspraktijk;
3. Het beperken van milieuhygiënische risico's door de bodemfunctie leidend te laten zijn bij het stellen van eisen aan de kwaliteit van de toe te passen grond;
4. Faciliteren van vrij grondverzet met de bodemkwaliteitskaart als wettelijk bewijsmiddel om onderzoeks- en transportkosten te besparen;
5. Stimuleren van hergebruik van grond en bagger vanuit het oogpunt van duurzaamheid.

Middels de regels in de Nota bodembeheer wordt voorkomen dat de bodemkwaliteit verslechtert (stand still op gebiedsniveau). Indirect heeft dat positieve invloed op de maatschappelijke functie van de bodem en worden risico's zoveel mogelijk voorkomen, zodat de bodem ook op zeer lange termijn geschikt blijft om te gebruiken. De gewenste bodemkwaliteit is afgestemd op de bodemfunctie, op gevoelige bodemfuncties mag alleen schone grond worden toegepast, zodat geen gezondheidsrisico's optreden.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Financiële voordelen

Door gebruik te maken van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel bij grondverzet kan in veel gevallen een bodemonderzoek achterwege blijven. Hiermee kan bij uitvoering van werken worden bespaard op onderzoekskosten.

Door samenwerking met buurgemeenten en het op elkaar afstemmen van de bodemkwaliteitskaarten kan uitwisseling en hergebruik van grond binnen een groter gebied plaatsvinden. Dit bespaart, naast onderzoekskosten, ook opslag- en transportkosten.

Vergroting afzetmogelijkheden toepasbare grond

Bij hanteren van het generieke landelijke kader (met toets op bodemfunctie en ontvangende bodem) ontstaat in sommige situaties een onbalans in vraag en aanbod van toepasbare grond. Omdat het uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit niet mag verslechteren ontstaan er knelpunten. Deze onbalans wordt zoveel mogelijk hersteld door middel van:

1. gebiedsgericht beleid waarbij minder kwetsbare bodemfuncties (zoals bedrijventerreinen waar op middellange termijn geen functiemenging wordt verwacht) op aangewezen plaatsen iets mogen verslechteren;
2. het accepteren van bodemkwaliteitskaarten van buurgemeenten (Amsterdam en Haarlemmermeer) en uitbreiding van het beheergebied met deze buurgemeenten, wat zorgt voor vergroting van het afzetgebied van overtollige herbruikbare grond.

Extra bescherming van kwetsbare bodemfuncties

Echter, wettelijke ruimte lijdt niet automatisch tot versoepeling van de landelijke regels, maar blijft altijd een afweging en leidt soms zelfs tot strenger beleid.

Door voortschrijdend inzicht is het belang erkend van het beschermen van kwetsbare bodemfuncties zoals natuur, landbouw, moes-/volkstuinten, kinderspeelplaatsen en woningen met tuin. Het bodembeleid op deze functies is aangescherpt door middel van:

1. aanvullende regels voor loodhoudende grond en asbest;
2. aanvullende regels voor PFAS-houdende grond (in lokale beleidsregels);
3. het beschermen van aardkundige waarden en aardkundige monumenten.

Ten aanzien van punt 1, de probleemstof lood: op plaatsen waar jonge kinderen in contact kunnen komen met de onbedekte bodem (op kinderspeelplaatsen en in tuinen van woningen) geldt de eis dat het loodgehalte van toe te passen grond niet hoger mag zijn dan 100 mg/kg (de maximale norm voor schone grond). Er is onderzoek uitgevoerd naar de speelplekken in Ouder-Amstel en die bleven allen onder de norm.

Na de totstandkoming van deze Nota bodembeheer heeft het Rijk het Tijdelijk Handelingskader PFAS vastgesteld. Voor hergebruik van PFAS-houdende grond gelden de vigerende gemeentelijke beleidsregels. Omdat het PFAS-beleid nog aan verandering onderhevig is wordt in de Nota bodembeheer verwezen naar deze beleidsregels en staat geen apart beleid voor PFAS opgenomen in de Nota.

Ook zijn gebiedsspecifieke eisen gesteld aan de hoeveelheid bodemvreemd materiaal. Toe te passen grond/baggerspecie mag niet meer dan 5 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal bevatten voor zover het steenachtig materiaal of hout betreft (bakstenen, hout, puin etc.). Overige bodemvreemde materialen, zoals bijvoorbeeld plastic en piepschuim, mag alleen sporadisch voorkomen als dat al voorafgaand aan het ontgraven of bewerken in de grond of baggerspecie aanwezig was.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Om het voorgestelde beleid te kunnen uitvoeren en gebruik te kunnen maken van de bodemkwaliteitskaart als wettelijk bewijsmiddel is het nodig de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart middels een raadsbesluit bestuurlijk vast te stellen.

Een Nota bodembeheer is verplicht wanneer een gemeente lokale regels opstelt die afwijken van algemene (landelijke) regels uit het Besluit bodemkwaliteit. Dit wordt gebiedsspecifiek beleid genoemd (Besluit bodemkwaliteit, artikel 44 lid 1).

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

De Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart van de regio Amstelland en Meerlanden is opgesteld door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied in overleg met alle betrokken gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn). De concept-Nota is ter kennisgeving aan het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht gestuurd. Zij hadden geen opmerkingen. De stukken hebben van 22 januari t/m 4 maart 2020 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Na de terinzagetermijn worden de stukken aan de raad aangeboden.

De stukken zullen na vaststelling door de raad gepubliceerd worden via internet en voor eenieder beschikbaar komen.

Wat is het vervolg?

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Naar verwachting zal de Nota bodembeheer te zijner tijd worden aangepast aan deze nieuwe wetgeving, omdat de gemeente meer bevoegdheden krijgt. Waarschijnlijk zal (een deel van) het beleid uit de Nota onderdeel worden van het gemeentelijke Omgevingsplan.

Hoe monitoren en evalueren we?

Er is regelmatig ambtelijk contact met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Eventuele knelpunten in de uitvoering komen hier aan de orde. Tweemaal per jaar rapporteert de Omgevingsdienst aan de gemeente. Hiervan wordt uw raad in kennis gesteld.

Ondertekening_door_het_bestuur

